

Roczny raport podsumowujący działalność ekodoradców, w tym ocena ich pracy i postępów poczynionych w 2022 roku

Projekt zintegrowany LIFE
„Śląskie. Przywracamy błękit”. Kompleksowa
realizacja Programu ochrony powietrza dla
województwa śląskiego

LIFE20 IPE/PL/000007
LIFE-IP AQP-SILESIA-SKY

Województwo
Śląskie

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Ekodoradcy	2
3. Dane źródłowe	4
3.1 Spotkania i wydarzenia	4
3.2 Porady udzielone mieszkańcom	5
3.3 Materiały edukacyjno- informacyjne	6
3.4 Wykorzystanie mediów	7
3.5 Przygotowanie wniosków do instytucji finansujących	8
3.6 Kontrole	9
4. Podsumowanie Ankiety	10
5. Działania ekodoradców a wskaźniki projektu	13

1. Wstęp

W województwie śląskim od 1 stycznia 2022 r. realizowany jest projekt zintegrowany LIFE „*Śląskie. Przywracamy błękit*”. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego (LIFE20 IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIA-SKY), który jest największym w Europie projektem dotyczącym ochrony powietrza, obejmującym swoim zasięgiem całe województwo śląskie tj. 167 gmin. Bierze w nim udział 89 współbeneficjentów, tj. 80 gmin i 4 związki subregionalne województwa śląskiego, Związek Międzygminny ds. ekologii w Żywcu oraz 4 partnerów merytorycznych (Instytut Technologii Paliw i Energii, Politechnika Śląska, Śląski Ogród Botaniczny Związek Stowarzyszeń oraz Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TRITIA). Całkowita wartość projektu to: 16 515 020 euro (ok. 76 mln zł), w tym:

- środki LIFE (60%): 9 908 979 euro (ok. 45,6 mln zł)
- środki NFOŚiGW (35%): 5 780 243 euro (tj. 25 883 350 zł)
- łączny wkład własny wszystkich partnerów (5%): 825 798 euro (ok. 3,8 mln zł),
 - z czego wkład własny Województwa Śląskiego: 412 121 euro (ok. 1,9 mln zł).

Projekt będzie realizowany do 31 grudnia 2027 roku.

Województwo Śląskie pełni w projekcie rolę Beneficjenta Koordynującego.

2. Ekodoradcy

Jednym z działań projektu jest utworzenie na terenie województwa sieci ekodoradców. W gminach będących współbeneficjentami projektu działają ekodoradcy gminni, natomiast w gminach, które nie uczestniczą bezpośrednio w realizacji projektu (nie są współbeneficjentami) działania prowadzone są przez ekodoradców subregionalnych.

Do zadań ekodoradców należy przede wszystkim:

- wsparcie mieszkańców gminy w zakresie pozyskiwania dotacji do wymiany źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku,
- fachowe doradztwo w zakresie wymiany źródła ciepła i podniesienia efektywności energetycznej budynku,
- prowadzenie szeroko definiowanej edukacji mieszkańców w zakresie poprawy jakości powietrza,
- inicjowanie działań i inwestycji służących poprawie jakości powietrza oraz ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych,
- pozyskiwanie zewnętrznego wsparcia finansowego dla gminy,
- aktywny udział w kontrolach palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów (nie dotyczy ekodoradców subregionalnych).

W 2022 roku w projekcie „*Śląskie. Przywracamy błękit*” zatrudnionych było łącznie 79 ekodoradców gminnych, 8 ekodoradców subregionalnych oraz 3 ekodoradców pracujących w Związku Międzygminnym ds. Ekologii w Żywcu.

Zestawienie ekodoradców wraz z ich wymiarem czasu pracy prezentuje poniższa tabela.

SUBREGION	EKODORADCA GMINNY/ SUBREGIONALNY	WYMIAR CZASU PRACY	GMINY***
Subregion centralny (51 partnerów)	Ekodoradcy gminni (brak 4 ekodoradców, rezygnacja 4 gmin)	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 28 ekodoradców	Będzin, Bobrowniki** , Bytom, Czeladź** , Dąbrowa Górnicza, Gierałtówice, Gliwice, Kalety, Katowice, Knurów, Koszęcin, Lubliniec, Mikołów, Orzesze, Piekary Śląskie, Pilchowice, Psary, Pszczyna* , Radzionków, Rudziniec* , Siewierz, Sosnowiec** , Sońnicowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Woźniki, Zawiercie, Zbroślawice
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 23 ekodoradców	Bieruń, Bojszowy, Boronów, Chorzów, Ciasna, Kochanowice, Kroczyce, Łaziska Górne, Miedzna* , Mierzęcice* , Ogrodzieniec** , Ornontowice, Pawłowice, Pawonków, Poręba, Pyskowice, Ruda Śląska, Świerklaniec, Tworóg, Wielowieś, Wiry, Zabrze, Żarnowiec
	Ekodoradca subregionalny	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca	Chelm Śląski, Goczałkowice-Zdrój, Herby, Imielin, Irządze, Jaworzno, Kobiór, Krupski Młyn, Lędziny, Łazy, Miasteczko Śląskie, Mysłowice, Ożarówice, Pilica, Siemianowice Śląskie, Sławków, Suszec, Szczekociny, Świętochłowice, Toszek, Włodowice, Wojkowice
Subregion południowy (5 partnerów)	Ekodoradcy gminni	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca	Bielsko-Biała
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 4 ekodoradców	Cieszyn, Skoczów, Ustroń, Wisła
	Ekodoradca subregionalny	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 3 ekodoradców	Bestwina, Brenna, Buczkowice, Chybie, Czechowice-Dziedzice, Czernichów, Dębowiec, Golezów, Hażlach, Istebna, Jasienica, Jaworze, Kozy, Łękawica, Porąbka, Strumień, Szczyrk, Ślemień, Wilamowice, Wilkowice, Zembrzydowice
Subregion zachodni (17 partnerów)	Ekodoradcy gminni (brak 1 ekodoradcy)	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 12 ekodoradców	Godów, Gorzyce, Jastrzębie-Zdrój, Krzyżanowice, Nędza, Pietrowice Wielkie, Racibórz, Radlin, Rybnik, Rydułtowy, Wodzisław Śląski, Żory
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 4 ekodoradców	Krzanowice, Lyski, Marklowice** , Mszana, Świerklany
	Ekodoradca subregionalny	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca	Czerwiona-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Kornowac, Kuźnia Raciborska, Lubomia, Pszów, Rudnik
Subregion północny (7 partnerów)	Ekodoradcy gminni (rezygnacja 1 gminy)	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca	Częstochowa
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 6 ekodoradców	Kłobuck* , Koziegłowy, Krzepice, Miedzno, Opatów, Poraj
	Ekodoradca subregionalny	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 3 ekodoradców	Blachownia, Dąbrowa Zielona, Janów, Kamienica Polska, Kłobuck, Kłomnice, Koniecpol, Konopiska, Kruszyna, Lelów, Lipie, Mstów, Mykanów, Myszków, Niegowa, Olsztyn, Panki, Poczesna, Popów, Przyrów, Przystajń, Starcza, Wręczyca Wielka, Żarki

ZMGE	Ekodoradcy ZMGE	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca, Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 2 ekodoradców	Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łodygowice, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Świnna, Ujszoły, Węgierska Górka, Żywiec
------	-----------------	--	--

* gminy, które złożyły pismo do Beneficjenta Koordynującego informujące o rezygnacji z udziału w projekcie

**gminy, które w 2022 roku nie zatrudniły ekodoradców

***w przypadku ekodoradców subregionalnych oraz ekodoradców ZMGE wskazano gminy na terenie których ekodoradcy prowadzą swoją działalność, przy czym gminy te nie są partnerami projektu

3. Dane źródłowe

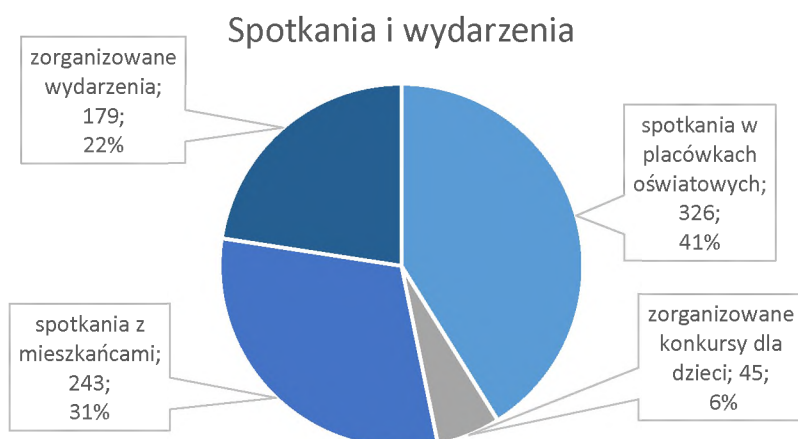
Wszyscy ekodoradcy zobowiązani są do sporządzania okresowych sprawozdań technicznych z przeprowadzonych działań. W niniejszym raporcie przedstawiono dane za 2022 rok, pochodzące z ww. sprawozdań ekodoradców. Ponadto, Beneficjent Koordynujący przeprowadził wśród ekodoradców ankietę, która miała na celu sprawdzenie poziomu ich satysfakcji z pracy oraz określenie trudności z jakimi się mierzą (dalej Ankieta). Wyniki uzyskane z ww. ankiety uzupełniają dane pozyskane ze sprawozdań technicznych.

3.1 Spotkania i wydarzenia

Ekodoradcy podnoszą świadomość mieszkańców dotyczącą poprawy jakości powietrza podczas organizowanych spotkań i wydarzeń, które odbywają się zarówno w placówkach oświatowych, jak i w miejscach publicznych (np. w bibliotekach, salach gminy, remizach, kościołach).

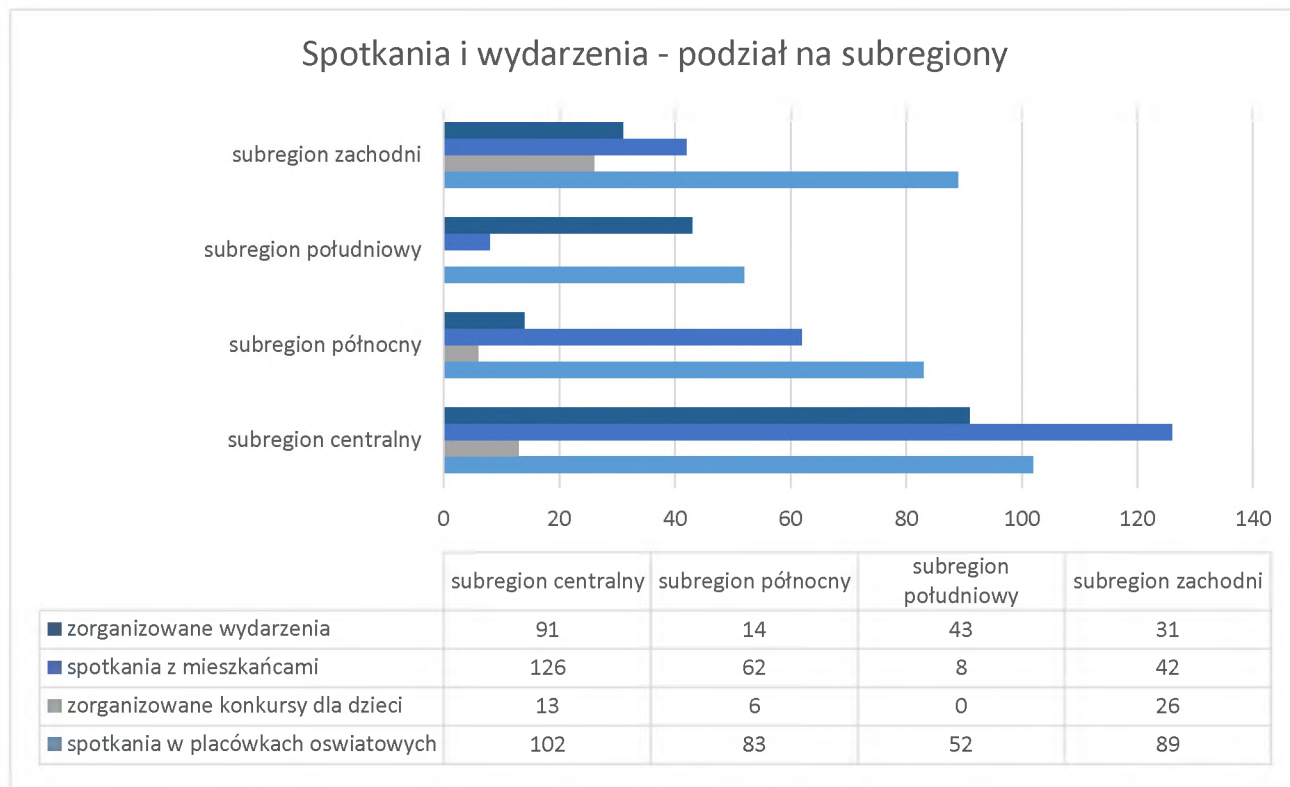
W trakcie ww. spotkań poruszają tematy związane m.in. z uchwałą antysmogową, wymianą nieefektywnych źródeł ciepła, zwiększeniem efektywności energetycznej budynku oraz możliwościami uzyskania dofinansowania na wspomniane cele.

W 2022 roku na terenie województwa śląskiego ekodoradcy wspólnie zorganizowali 793 spotkania i wydarzenia, w których uczestniczyło łącznie 82 807 osób.

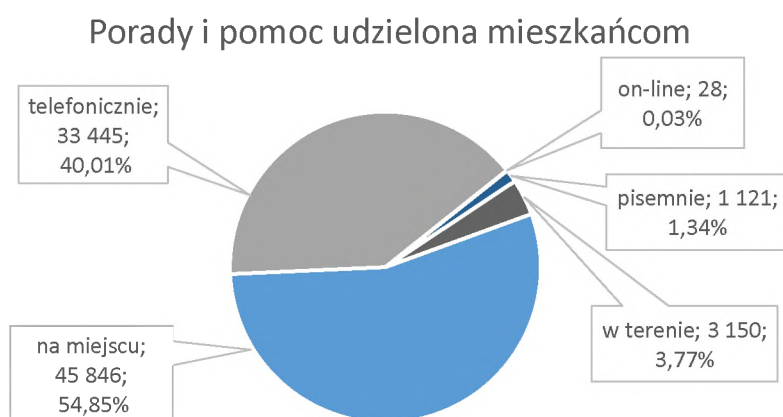
W placówkach oświatowych odbyło się 326 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 9 615 osób. Zorganizowano 45 konkursów dla dzieci, które zaangażowały 179 uczniów. W 238 spotkaniach z mieszkańcami brało udział 5 983 osób. Z kolei w 179 wydarzeniach wzięło udział aż 65 530 osób mieszkańców.

Liczbę spotkań i wydarzeń z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej. Najwięcej spotkań odbyło się w subregionie centralnym. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że w powyższym subregionie znajduje się najwięcej gmin województwa śląskiego. Należy jednak zauważyć, iż najwięcej konkursów dla dzieci zostało zorganizowanych w subregionie zachodnim.

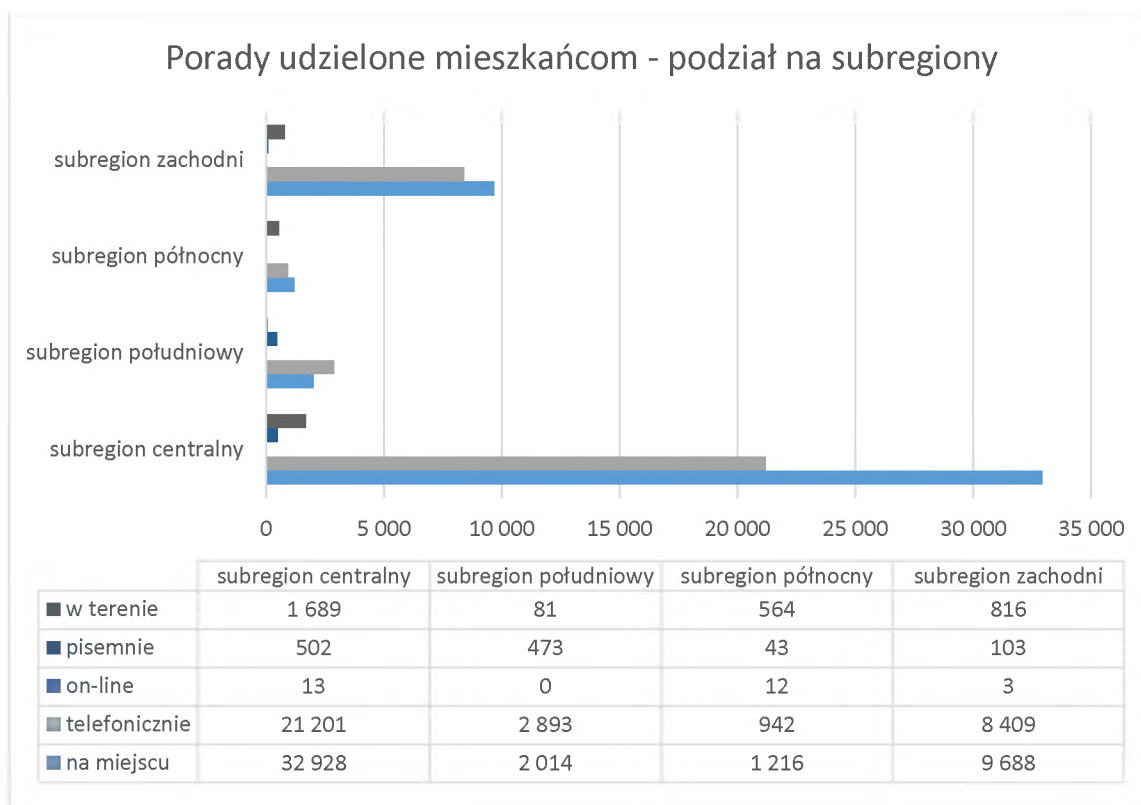

3.2 Porady udzielone mieszkańcom

Ekodoradcy udzielili 83 590 porad indywidualnych dotyczących zagadnień związanych z poprawą jakości powietrza, zwiększeniem efektywności energetycznej oraz wymianą nieefektywnych źródeł ciepła. Najwięcej, bo aż 45 846 porad ekodoradcy udzielili w miejscu świadczenia pracy (w biurze). Ponad 40% wszystkich porad stanowiły porady telefoniczne (33 445). Ekodoradcy pracowali również w terenie, gdzie udzielili 3 150 porad. Z kolei najmniej porad odbyło się w formie pisemnej (1 121) oraz online (28).

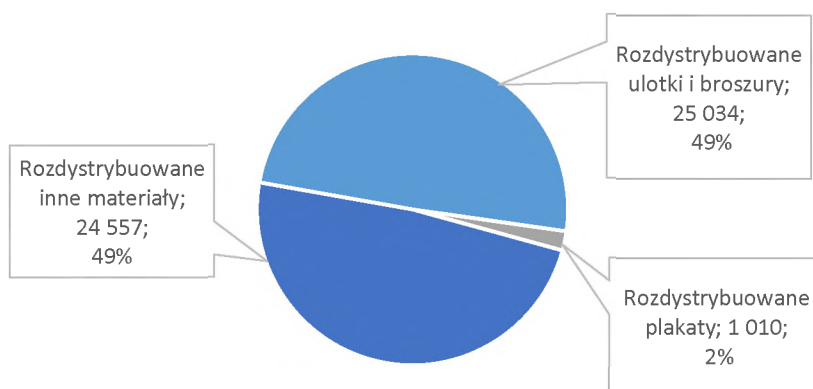
Liczbę porad z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

3.3 Materiały edukacyjno- informacyjne

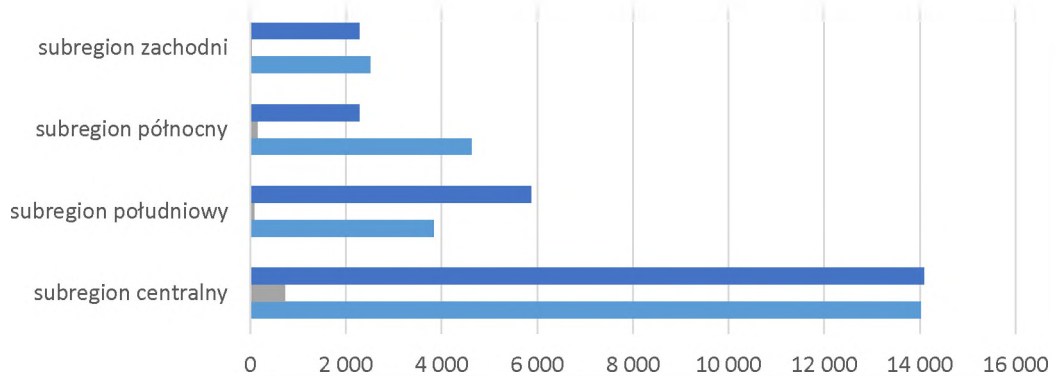
Podczas swojej pracy ekodoradcy rozdali 50 601 materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym: 25 034 ulotek i broszur informacyjnych, a także 24 557 innych materiałów takich jak np. doniczki z nasionami, zakładki do książek z nasionami, gadżety antystresowe (np. chmurki), kredki, koszulki, ekologiczne torby, pamięci przenośne oraz sadzonki roślin.

Materiały edukacyjno-informacyjne

Liczbę rozdystrybuowanych materiałów edukacyjno-informacyjnych z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

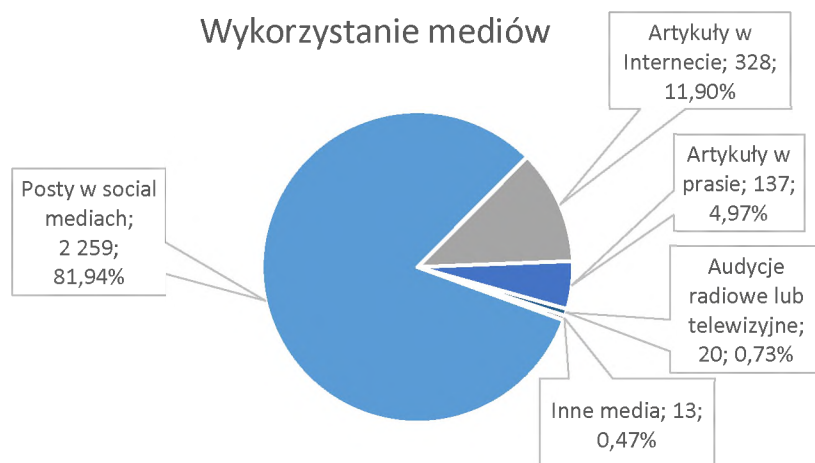
Materiały edukacyjno-informacyjne - podział na subregiony

	subregion centralny	subregion południowy	subregion północny	subregion zachodni
■ Rozdystrybuowane inne materiały	14 095	5 884	2 290	2 288
■ Rozdystrybuowane plakaty	732	87	159	32
■ Rozdystrybuowane ulotki i broszury	14 030	3 847	4 638	2 519

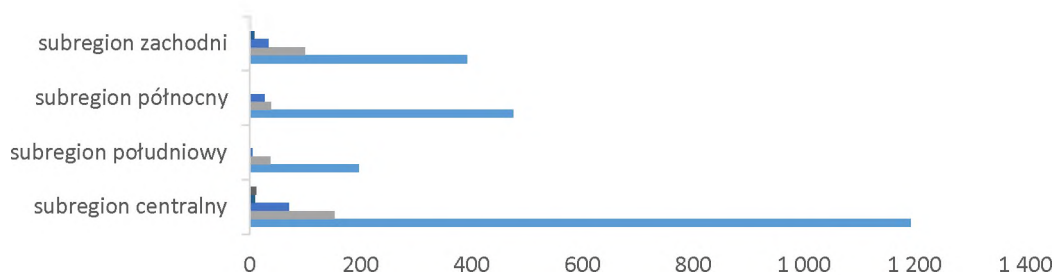
3.4 Wykorzystanie mediów

Ekodoradcy w swojej pracy chętnie wykorzystywali media (w sumie 2 757 razy). Opublikowali 2 259 postów w social mediach, 328 artykułów w Internecie oraz 137 artykułów w prasie. Brali udział w 20 audycjach radiowych lub telewizyjnych, a także 13 razy korzystali z innych mediów takich jak np. masowa wysyłka SMS-ów oraz wiadomości typu „push”.

Wykorzystanie mediów z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

Wykorzystanie mediów - podział na subregiony

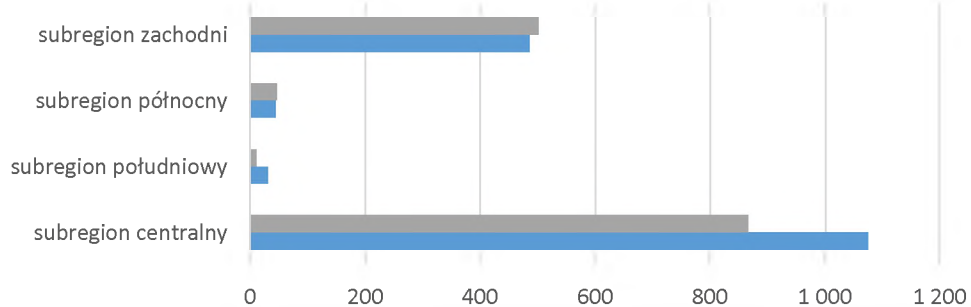
	subregion centralny	subregion południowy	subregion północny	subregion zachodni
■ Inne media	12	0	0	1
■ Audycje radiowe lub telewizyjne	10	0	1	9
■ Artykuły w prasie	71	5	27	34
■ Artykuły w Internecie	153	37	38	100
■ Posty w social mediach	1 193	197	476	393

3.5 Przygotowanie wniosków do instytucji finansujących

Ekodoradcy w 2022 roku pomogli przygotować 1 637 wniosków do instytucji finansujących oraz rozliczyli 1 427 wniosków.

Liczbę przygotowanych i rozliczonych wniosków z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

Przygotowanie wniosków do instytucji finansujących - podział na subregiony

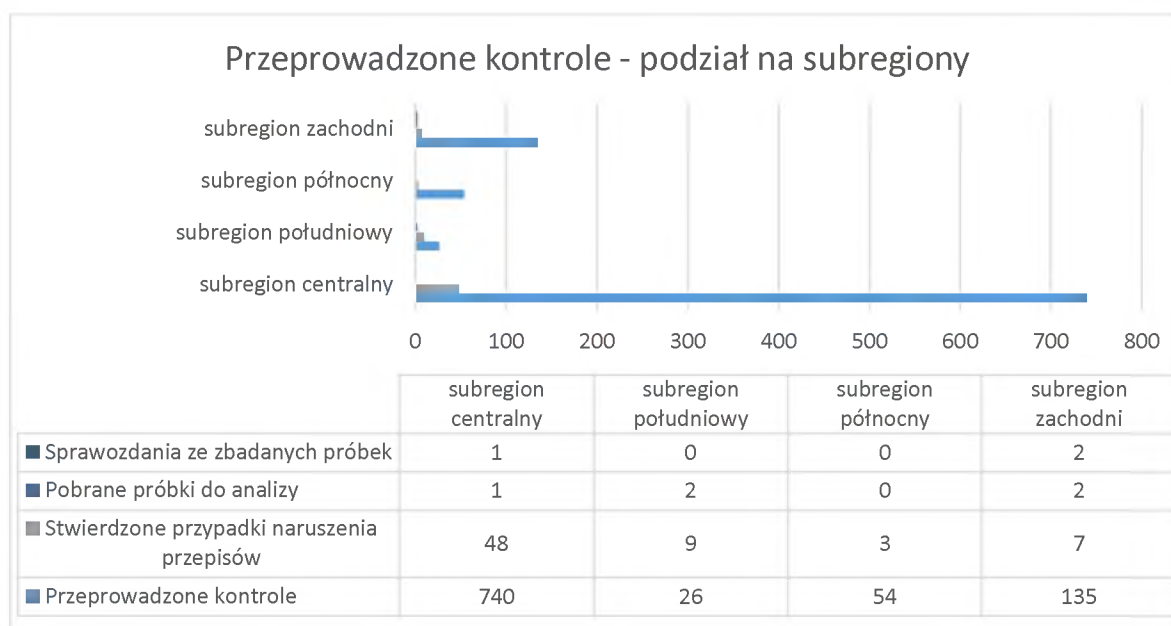
	subregion centralny	subregion południowy	subregion północny	subregion zachodni
■ Rozliczone wnioski o dofinansowanie	866	12	47	502
■ Przygotowane wnioski o dofinansowanie	1 074	32	45	486

3.6 Kontrole

Ekodoradcy w ciągu 2022 roku przeprowadzili 955 kontroli palenisk i w 67 przypadkach stwierdzili naruszenie przepisów.

Liczbę przeprowadzonych kontroli z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

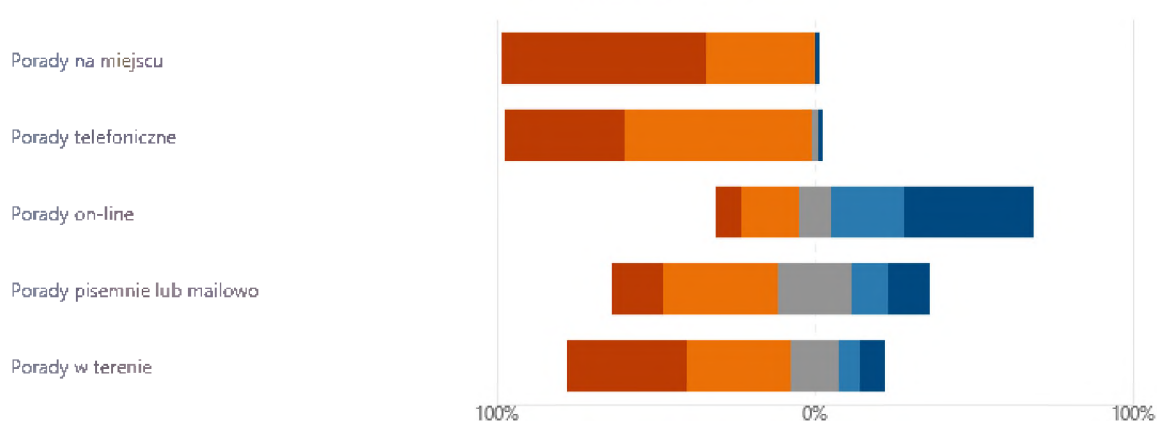
4. Podsumowanie Ankiety

Na podstawie przeprowadzonej Ankiety można wyciągnąć następujące wnioski:

- Ekodoradcy wskazali porady na miejscu jako ulubiony sposób kontaktowania się z mieszkańcami. Na drugim miejscu znalazły się porady telefoniczne. Z kolei najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się porady on-line.

Oceń przydatność formy kontaktu z mieszkańcami w swojej pracy ekodoradcy						
	Rodzaj porad					
		Na miejscu	Telefoniczne	On-line	Pisemnie lub mailowo	W terenie
 Bardzo dobrze, jest to moja ulubiona forma kontaktu		65%	38,3%	8,3%	16,7%	38,3%
 Dobrze, w ten sposób najchętniej kontaktują się mieszkańcy		33,3%	58,3%	18,3%	35%	31,7%
 Źle, kilka razy próbowałem/-am, ale nie uzyskałem oczekiwanych rezultatów		-	1,7%	10%	23,3%	15%
 Nie korzystam, nie widzę powodu do tej formy kontaktu		-	-	23,3%	11,7%	6,7%
 Nigdy nie próbowałem/-am		1,7%	1,7%	40%	13,3%	8,3%

- Bardzo dobrze, jest to moja ulubiona forma kontaktu
- Dobrze, w ten sposób najchętniej kontaktują się mieszkańcy
- Źle, kilka razy próbowałem/am, ale nie uzyskałem/am oczekiwanych rezultatów
- Nie korzystam, nie widzę powodu do tej formy kontaktu
- Nigdy nie próbowałem/am

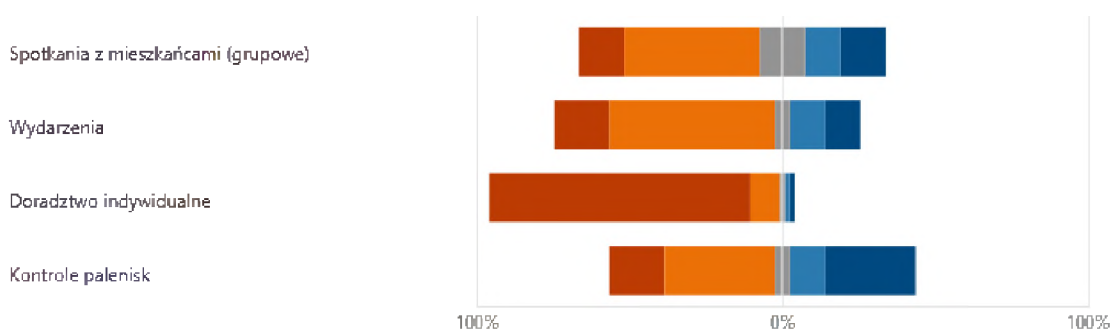

- Najchętniej wybieraną formą kontaktu z mieszkańcami jest doradztwo indywidualne – za nim opowiedziało się 85,2% ankietowanych.

	Forma kontaktu				
		Spotkania z mieszkańcami (grupowe)	Wydarzenia	Doradztwo indywidualne	Kontrola palenisk
 Tak, to moja ulubiona forma kontaktu		14,8%	18%	85,2%	18%
 Czasami korzystam z takich rozwiązań		44,3%	54,1%	9,8%	36,1%

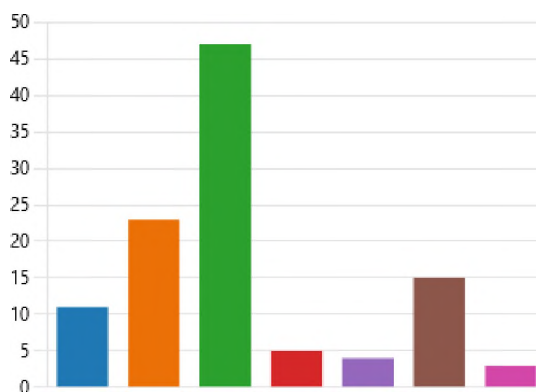
 Próbowałem/am, ale nie przynosi oczekiwanych efektów	14,8%	4,9%	1,6%	4,9%
 Jestem chętny/na, ale nie posiadam warunków na takie spotkanie	11,5%	11,5%	1,6%	11,5%
 Nie interesuje mnie tak forma, nie czuje się na siłach je prowadzić	14,8%	11,5%	1,6%	29,5%

- Tak, to moja ulubiona forma kontaktu
- Czasami korzystam z takich rozwiązań
- Próbowałem/ am, ale nie przynosi oczekiwanych efektów
- Jestem chętny/na, ale nie posiadam warunków na takie spotkanie
- Nie interesuje mnie taka forma, nie czuje się na siłach je prowadzić

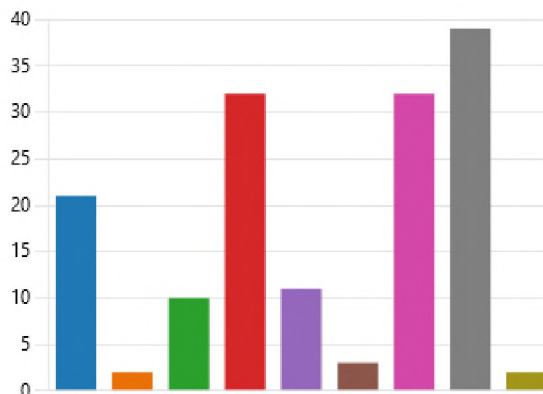
- Największym problemem dla ekodoradców z jakim spotykają się w swojej pracy jest brak możliwości finansowych osób, które miałyby dokonać wymiany źródła ciepła – uważa tak 47 na 61 ankietowanych. Zdaniem ekodoradców, równie istotnym powodem (23 na 61 ankietowanych), który powstrzymuje mieszkańców przed wymianą źródła ciepła jest ogólna niechęć osób do jakichkolwiek zmian.

- Niezrozumienie tematu przez kli... 11
- Niechęć klienta do zmian 23
- Brak możliwości finansowych kli... 47
- Brak czasu ekodoradcy na spotk... 5
- Brak zainteresowania pomocą e... 4
- Roszczeniowa postawa klienta 15
- Inne 3

- Ekodoradcy uważają, że najbardziej skuteczną formą działań edukacyjno-informacyjnych są spotkania z mieszkańcami (39 na 61 ankietowanych), przy czym równie duże znaczenie w ich pracy odgrywa publikowanie postów w internecie oraz udział w wydarzeniach.

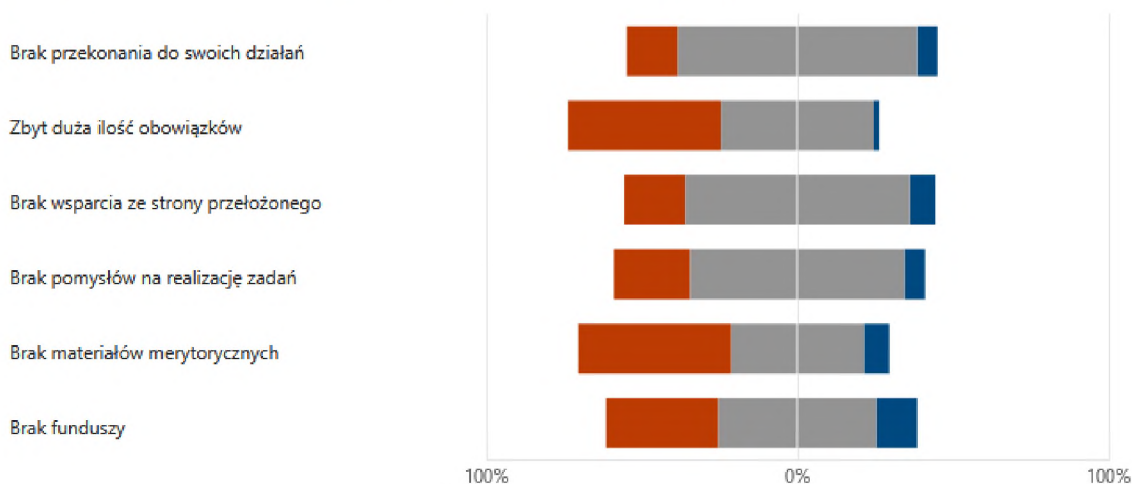
- rozdawanie ulotek, broszur 21
- oklejanie plakatami swojego reg... 2
- rozdawanie gadżetów oznakow... 10
- publikowanie postów w internec... 32
- pisanie artykułów w lokalnych g... 11
- udział w audycjach radiowych i t... 3
- udział w wydarzeniach 32
- spotkania z mieszkańcami 39
- Inne 2

- Głównymi niedogodnościami wymienianymi przez ekodoradców, jest zbyt duża ilość obowiązków oraz niedostateczna ilość materiałów merytorycznych.

	■ Duży problem	■ Nie ma takiego problemu	■ Nie ma znaczenia w mojej pracy
Brak przekonania do swoich działań	16,4%	77%	6,6%
Zbyt duża ilość obowiązków	49,2%	49,2%	1,6%
Brak wsparcia ze strony przełożonego	19,7%	72,1%	8,2%
Brak pomysłów na realizację zadań	24,6%	68,9%	6,6%
Brak materiałów merytorycznych	49,2%	42,6%	8,2%
Brak funduszy	36,1%	50,8%	13,1%

- Duży problem
- Nie mam takiego problemu
- Nie ma znaczenia w mojej pracy

5. Działania ekodoradców a wskaźniki projektu

W czasie pierwszego roku trwania projektu ekodoradcy prowadzili wiele działań. Wśród nich znalazły się działania, które określone są jako kluczowe wskaźniki projektu konieczne do osiągnięcia.

W poniższej tabeli przedstawione zostały osiągnięte wyniki po roku trwania projektu wraz z pokazaniem zakładanych wskaźników po 6 latach trwania projektu oraz zestawienie procentowe.

Wskaźniki projektowe	Zakładane osiągnięcia wskaźnikowe po 6 latach trwania projektu	Osiągnięte wskaźniki po roku trwania projektu	Procentowy wskaźnik osiągnięty po roku trwania projektu
Działania edukacyjne związane z ochroną powietrza, prowadzone przez ekodoradców	3 744	793	21%
przeprowadzenie kontroli palenisk	4 392	955	22%

Warto podkreślić, iż obydwa przedstawione wskaźnik osiągnęły 1/5 zakładanych na czas trwania projektu rezultatów, co świadczy o wysokim poziomie ich realizacji uwzględniając zakładany czas trwania projektu.